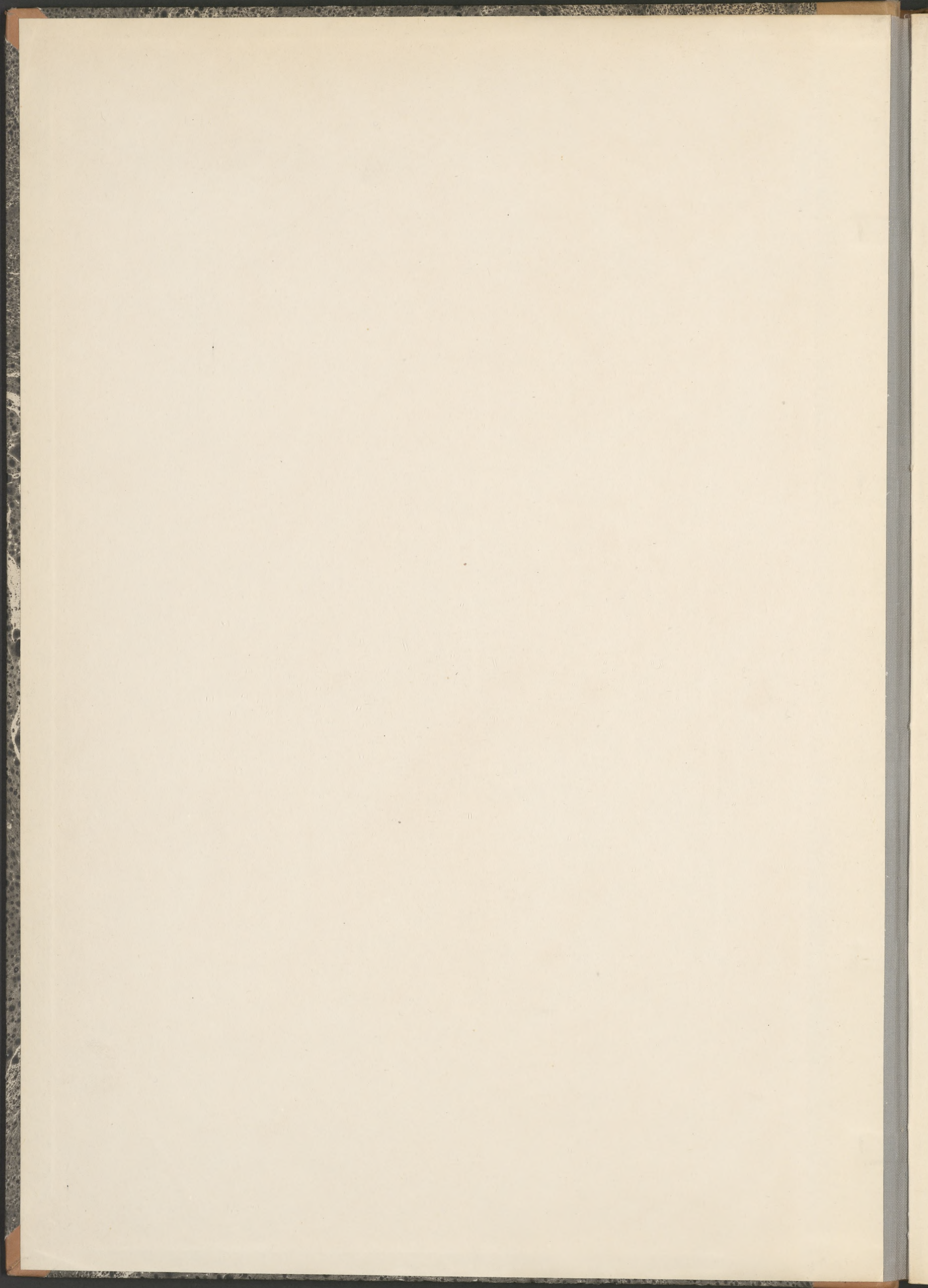
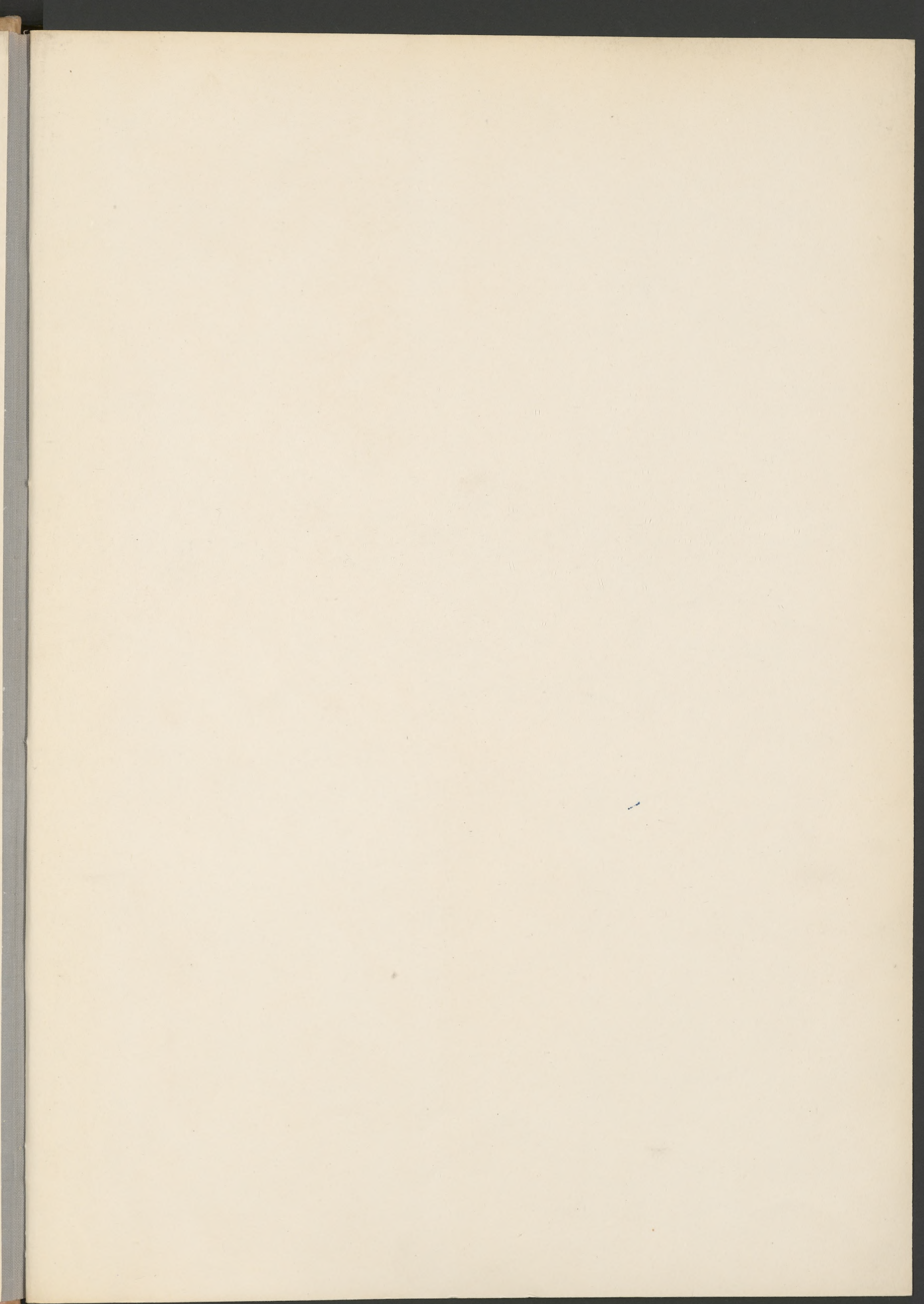

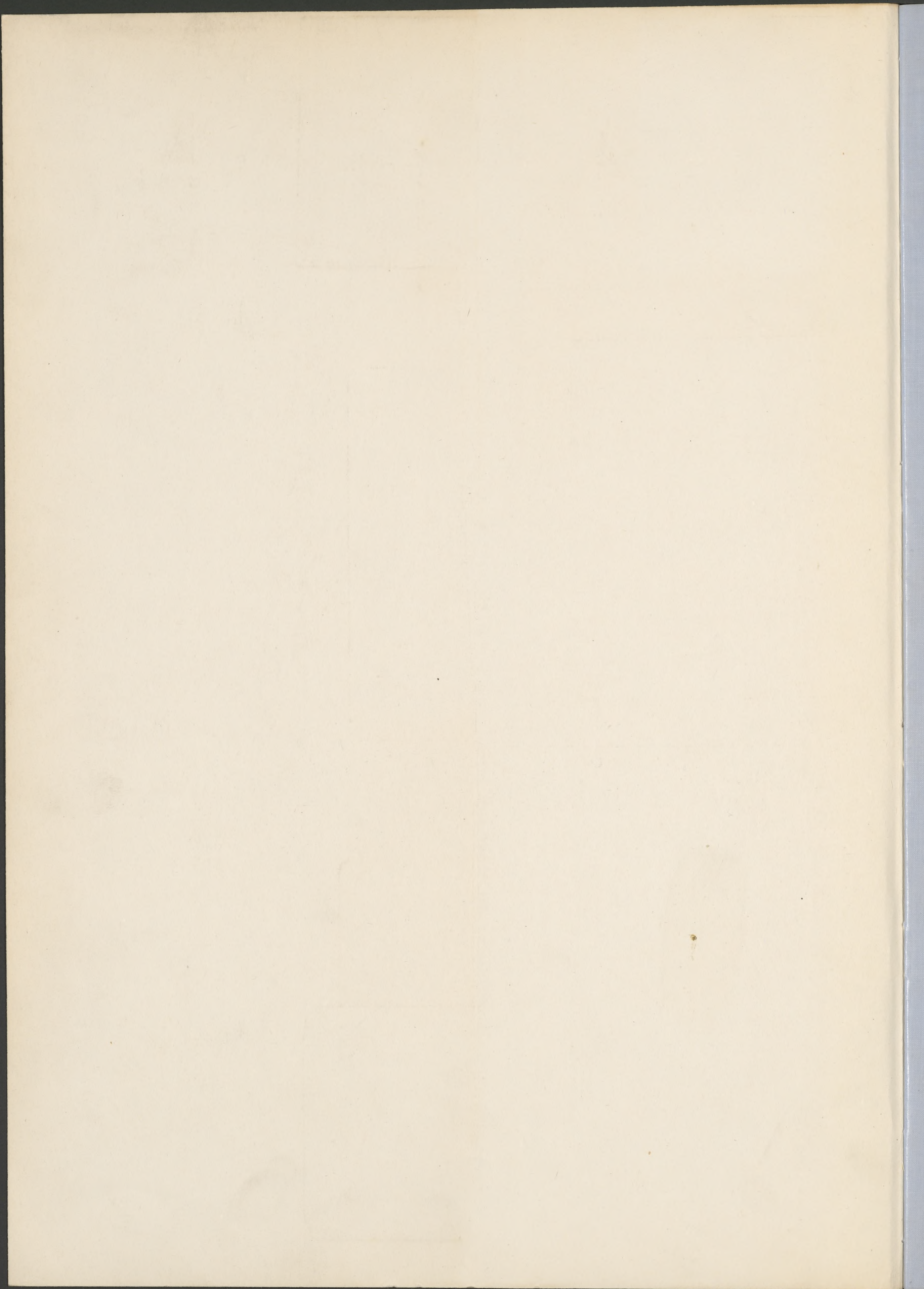
MANUSCRIPTA

INSTITUTI OSSOLINIANI

III. 13372

Dehousen u. W. d. l.

13372

13372 III

Beharoun & Wille 1900

Dr Julian Ochorowicz

WYDAWNICTWO

„Książnicy Wiedzy Duchowej“

WISŁA - Śląsk Cieszy.

W. P.

.....

.....

.....

17

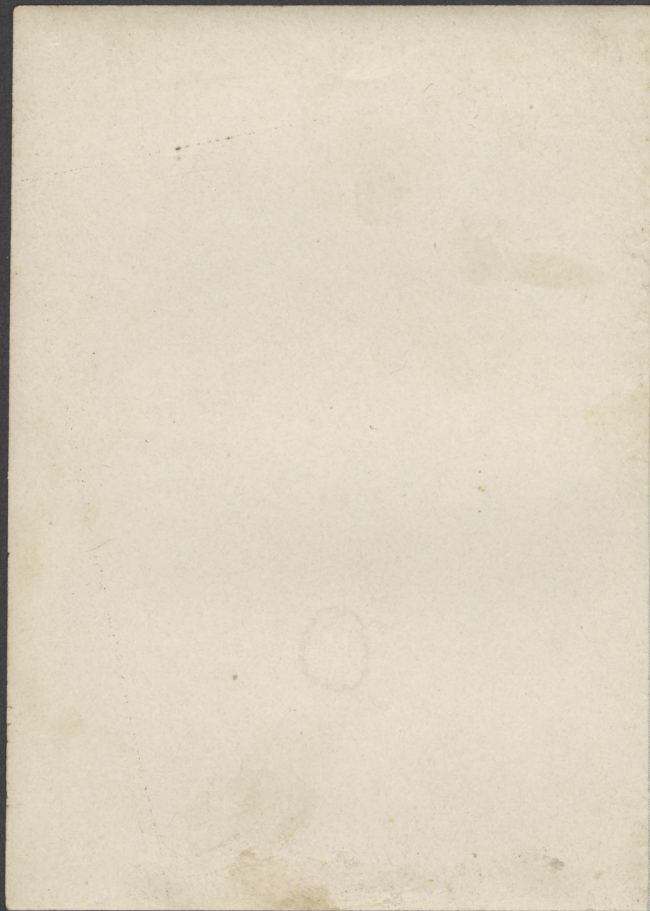
27/2

22

22

22

22

17

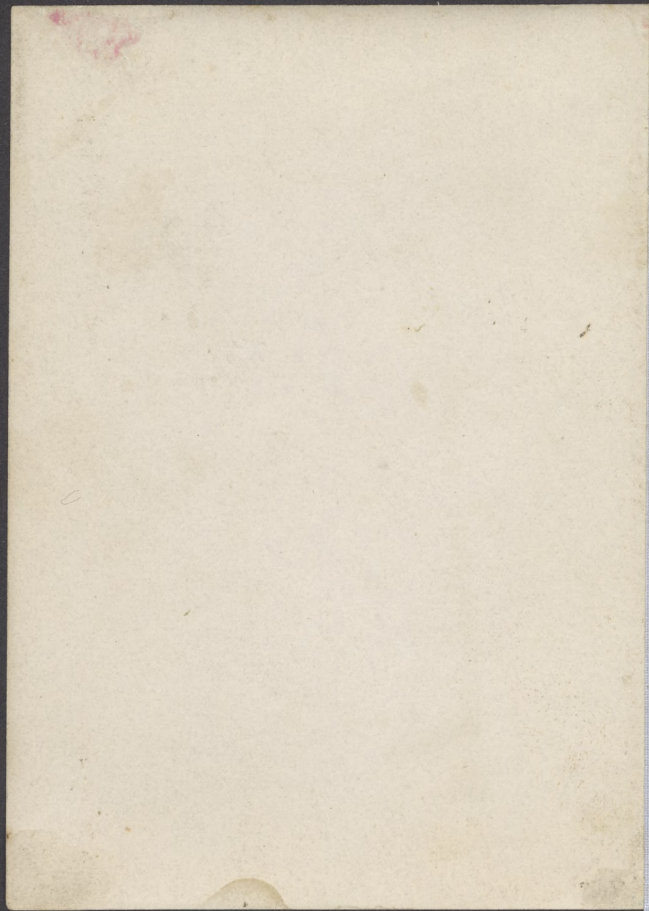
27/10

22

22

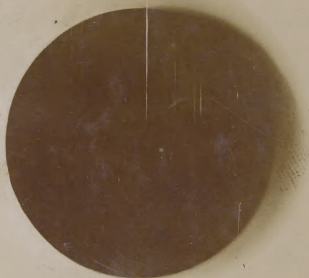
22

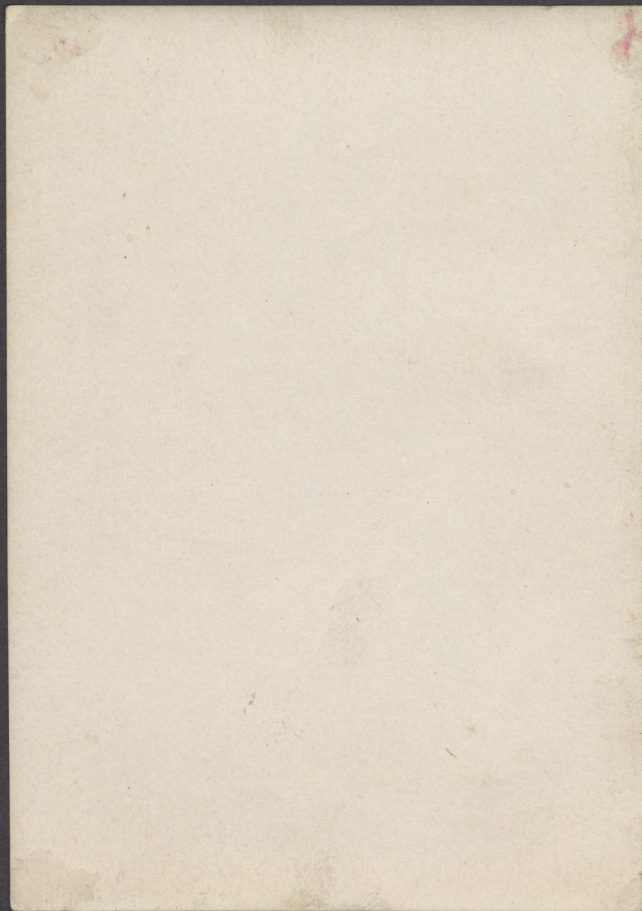
22

13

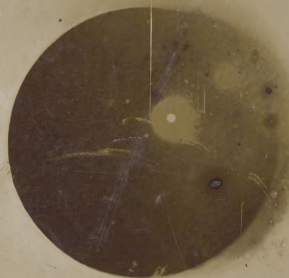
12/1
12/2
12/3
12/4
12/5
12/6
12/7
12/8
12/9
12/10

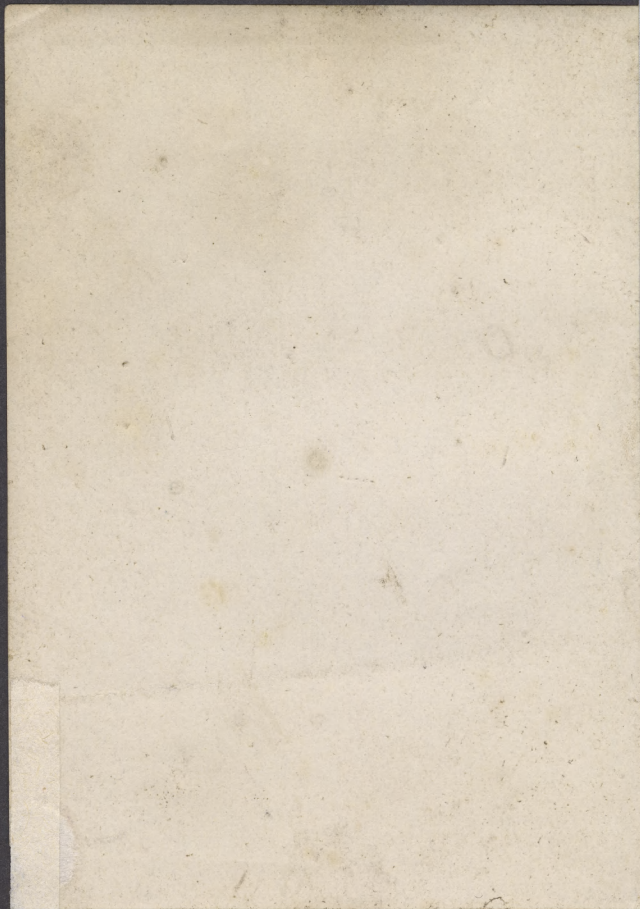

15

Handwritten notes in cursive script, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is difficult to decipher but appears to include words like "Kt", "2", "3", "4", "5", "6", "7", "8", "9", "10", "11", "12", "13", "14", "15", "16", "17", "18", "19", "20", "21", "22", "23", "24", "25", "26", "27", "28", "29", "30", "31", "32", "33", "34", "35", "36", "37", "38", "39", "40", "41", "42", "43", "44", "45", "46", "47", "48", "49", "50", "51", "52", "53", "54", "55", "56", "57", "58", "59", "60", "61", "62", "63", "64", "65", "66", "67", "68", "69", "70", "71", "72", "73", "74", "75", "76", "77", "78", "79", "80", "81", "82", "83", "84", "85", "86", "87", "88", "89", "90", "91", "92", "93", "94", "95", "96", "97", "98", "99", "100".

17

1/2 2/3 3/4 5/6 7/8 9/10

N° 2

Dzienna radiografia pro-
mieniemi X^o monety
ty SK. pobranej na Ra-
dosta Fe, smelnie ramkują-
cej i ramionowej. Kt. na du-
żym med. brygami Ka-
rski.

Das joining my just adbi-
cious power put. Wokaraga
czyż, który wiersze got. bony
monety, twój cieni dofer
Hady med. dzieł, przydu (K
ski - Gade)

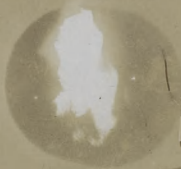
Exp. około 1½ m.

Winta 23/8 09 J. Kossowski

W. H. H. H.

1913
(H. H. H.)

1913

(H. H. H.)
1913

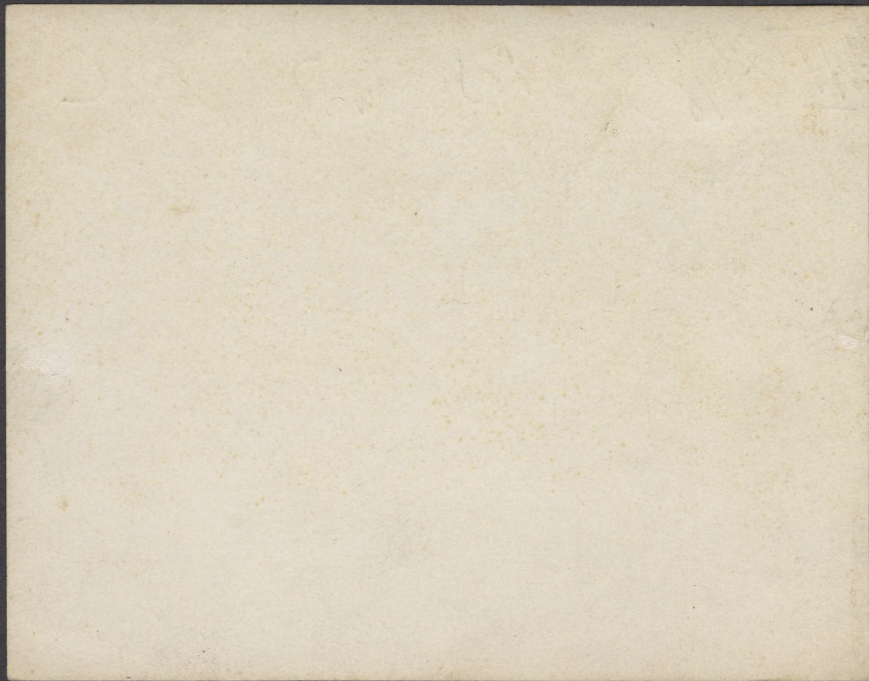
№ T

Preswickeni prozoru
(prou. X^a) monety
r. 1820 R. s koperty
převrácený

W. 1820 J. 1820
31/8

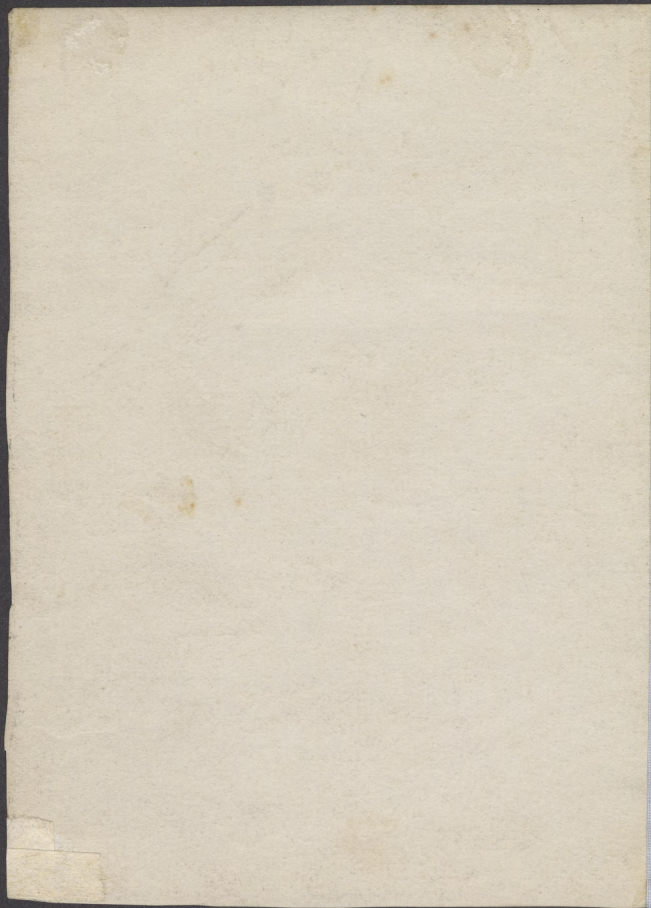
II 25/8 59 J. Des m 7

C
21

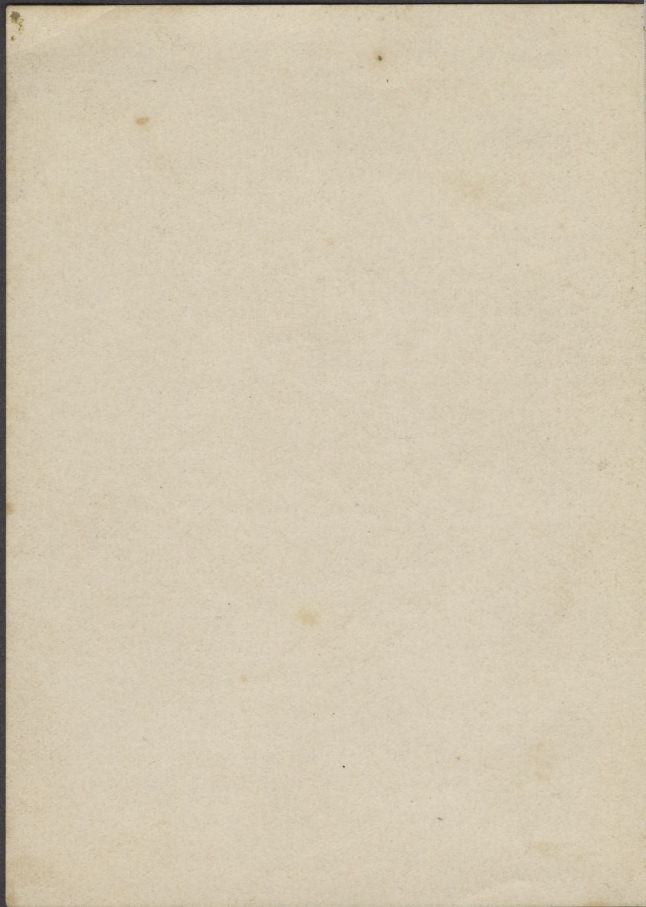

23

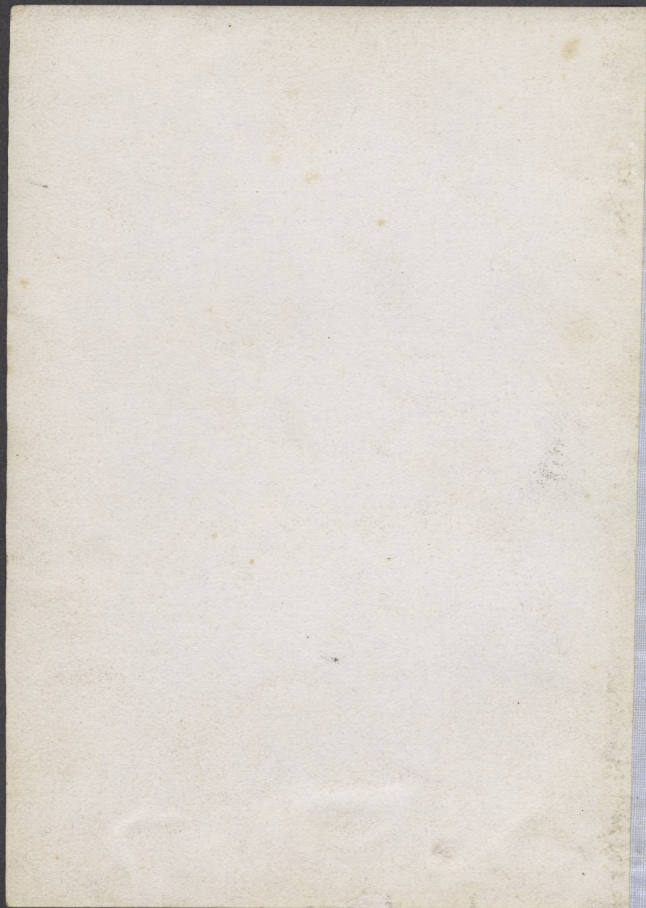

27

~~12~~

13

Produkt
Lager

Dmit Fe

Produkt
Lager

na Kri
obici
Zil-zötte
D mateo

Sw. (raw. n. widi) stagione
koto mato pulco
Lauigrek kuli mii, day palaka
Auaa drut Fi.

Win. 16/809 J. O'Brien

N° 2

33

a (?)

(?)

6

Handwritten notes on the left side of the page, possibly a signature or date.

no. 11. 27th. Maria Wilson - no. 12, 27th

✓ 21/11

— *potius, notum*

a (?) K. 1. *cicm. procerus*

~~paleis draagij vke (l). 2. 7. 9~~

8) Vaccin. Kuli. inickoy; max
aktyvnoe

Exp. Ins. M. Linn. 200.

Wien 25/8 79 J. B.

4/30 - 5/24

Sw. carkiem przenieś
na now.

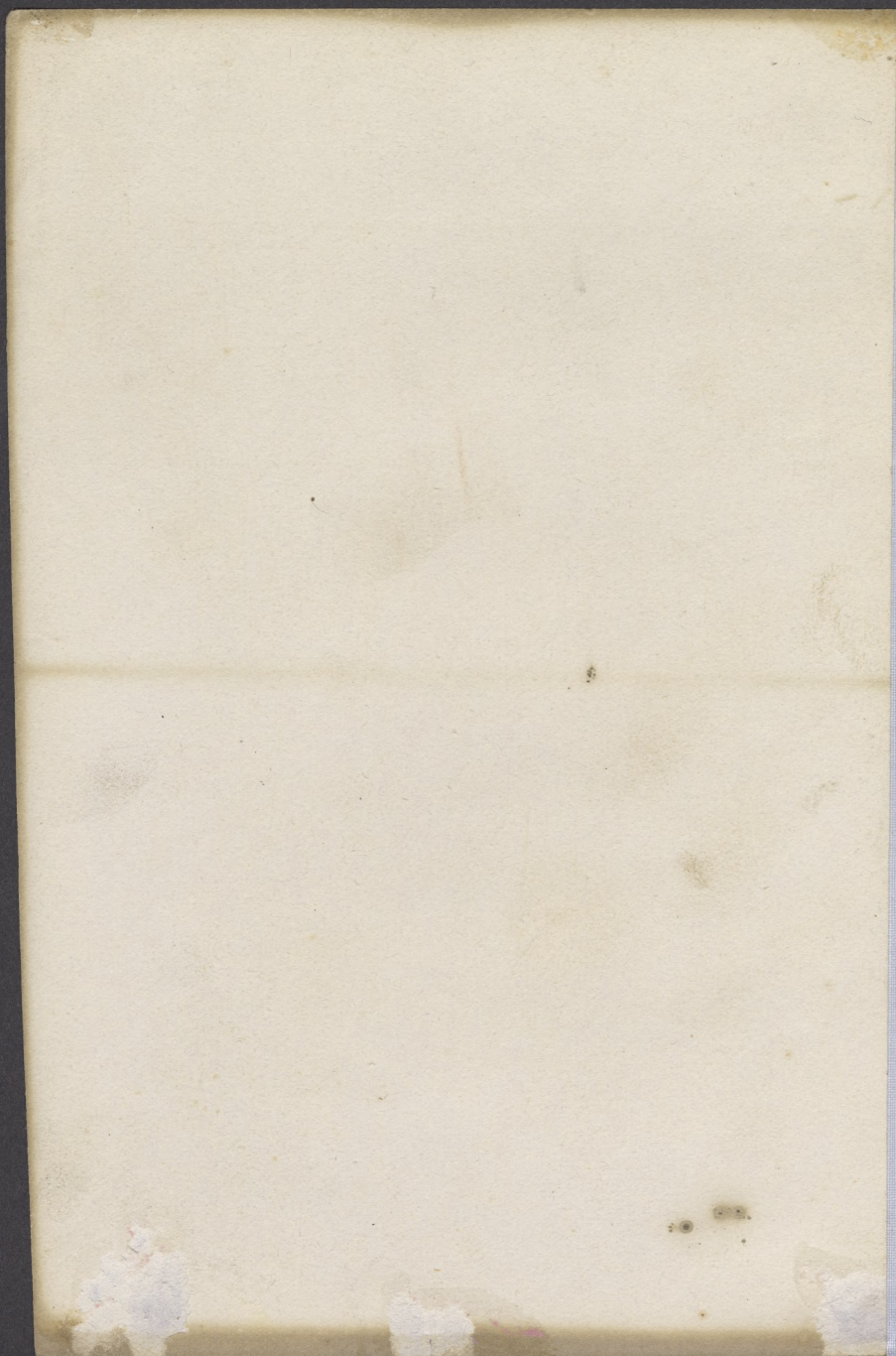
Skutka św. podanie grub.
nym Cu przesunął w górze
i umieszczając św. (matę)
jako

Sw. przy oświeceniu

Wzrost 16/809 7-12.

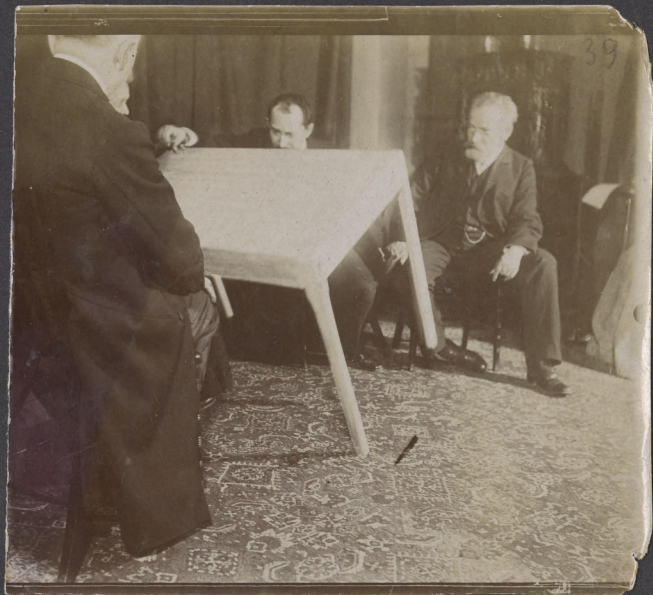
Nr 3

11/5/20
20/5/20
20/5/20
20/5/20

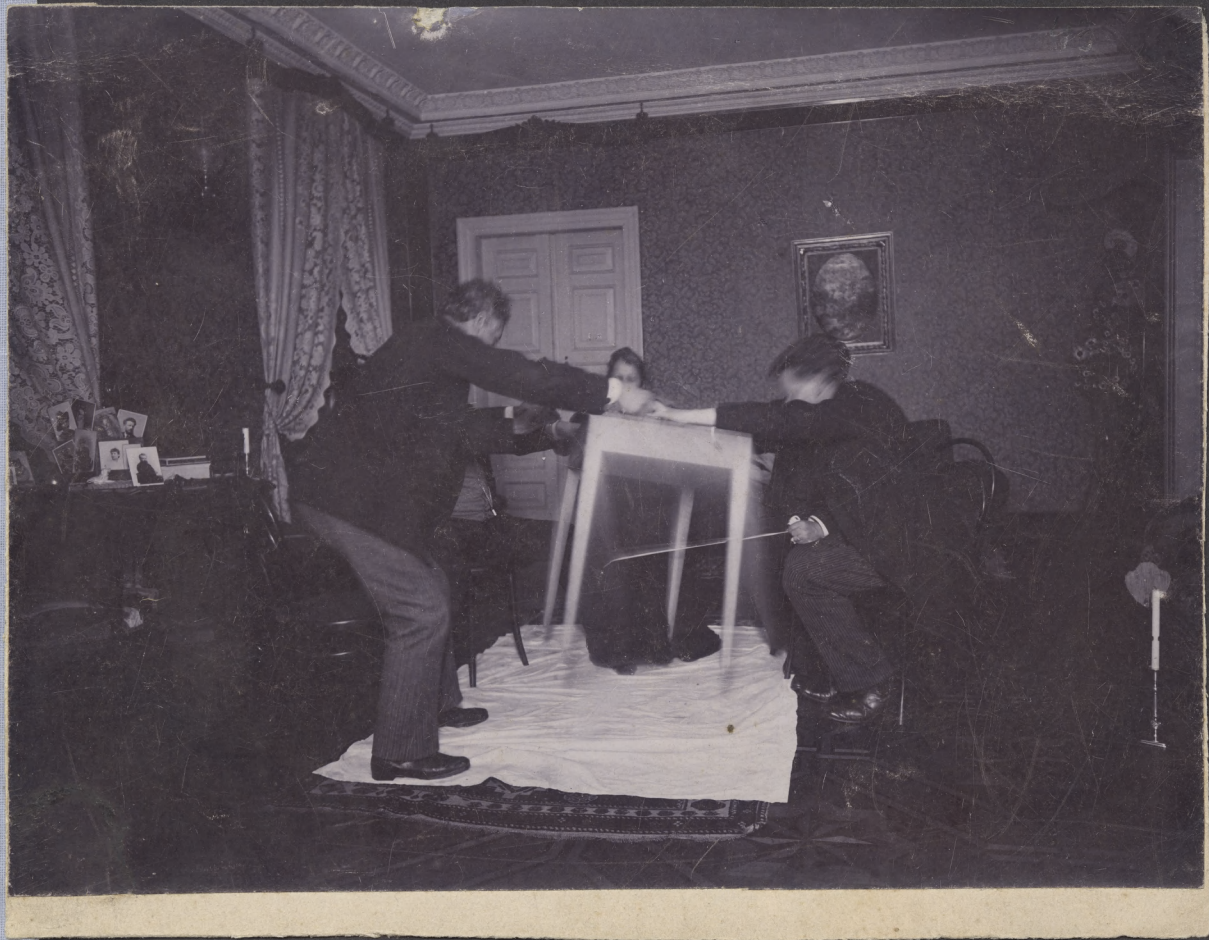
117

12^c 6
23/4¹¹

44

95

44

8

Par m^r Gonin
puissant magnétiseur
3 minutes de pose seulement.
Ayant senti très fort son
fluide en me faisant
magnétiser un œil malade
je le priai de prendre une
de mes vitres enveloppées
Il la prit entre les 2 pouces
et les 2 index le reste de la
main ne touchant pas.
Or la lettre manuscrite H
est venue par le côté opposé
au gélafin en 3

Comte Dargel

47.

X Ecriture Directe

Obtenu par Mr Lemoy
une plaque entourée de
papier noir sur son front
pendant 30 minutes.

M^r Ch. Richet a cru y lire
le nom Socrates.

Note: j'ai obtenu, les mains
touchant le révélateur par
dessus une grille, de l'écriture
sur demande faite par moi.

à voir à l'œuvre
de l'écriture
sur demande
faite par moi

Com^t Dargée

49

Odbitka choroby-nerwicy żółtaka

Rayons

Photo de la Maladie

Mérialgie de l'Estomac

*Plaque en veloppée mise au
creux de l'Estomac d'un malade.*

Kłisza zapieczętowana, umieszczona
w dołku żółtąkowym chorego

Com. & Target

51

Rayons V

5

Plaque enveloppée
mise sur le cœur
d'une personne souffrant
de cet organe

Klisza zawinieta umie
czona na sercu osoby ch
rej na ten organ

Com^t Dargel

53

LINE

Rayons V 18 août 9
Shettle

Sur le front - 1 h.

A écrit l'imprimé verso en Noir
et le manuscrit en blanc
tant au verso qu'au recto

Le crayon bleu du recto en blanc

Le crayon rouge n'a pas écrit

Sous triple enveloppe opaque.

Na czole - 1 godz.

Napisano druk na odwro-
cie na czarno, manuskryp
na biało na odwrocie,
jak również na prawej
stronie. Ołówek czerwony
nie pisał. W potrójnej
kopercie nieprzejrzystej

Com t Dargen

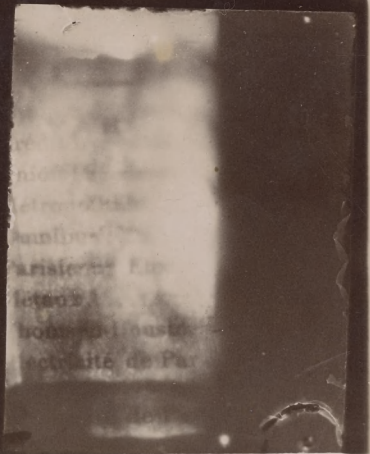
55

Rayons V

Plaque enveloppée usée
sur le cœur d'une
personne souffrant de
cet organe.

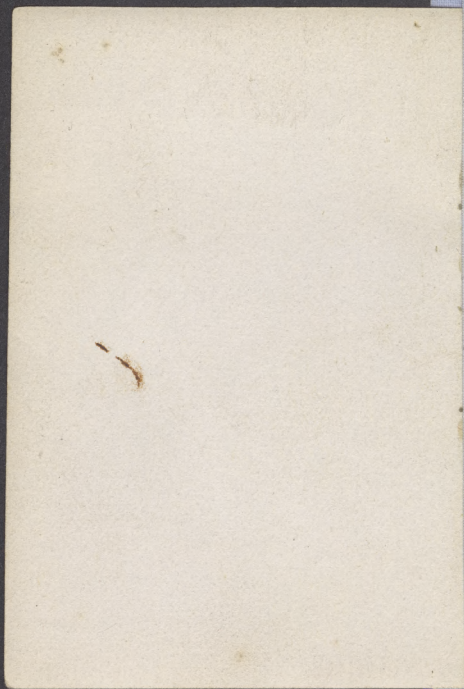
Kłisza zawinięta umie-
czona sercu osoby cho-
rej na ten organ

Com^{te} Dargel ^{un 05}

Hortensia

Plaque enlevée mise toute
une nuit sur une fleur de
Hortensia

59

ext²

ext²

ext²

int²

int²

ext

ext

12/ Jar Beuzeau De St Avertin.

60

Sur le front - a écrit

Impression ext^{re} ou Noir

Manuscrit ext^{re} et int^{er} en Blanc

Remarquer les 3 barres noires int^{er}
touchant la gélatine qui ont ainsi
en blanc et effacé le noir de Lilloise

Com^t Dargée

61

А. Материялузат, Кармелит.
Сакс 27. Готт, 44, в сакс. Кар-
стера в Гроссхарт. Медиге
Г. Кармелит. Саксон. Канцлер
в Гроссхарт.

Сакс онцак в А. М. Готт,
За. А. М. Готт.

Г. М. Кармелит
в Гроссхарт

63

№ 1² Възбудилъ на аппарата В. Кривой,
подручникъ на сеанетъ В. Кривой, 1846, 1847, 1848,
1849, 1850, 1851, 1852, 1853, 1854, 1855, 1856,
1857, 1858, 1859, 1860, 1861, 1862, 1863, 1864,
1865, 1866, 1867, 1868, 1869, 1870, 1871, 1872,
1873, 1874, 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880,
1881, 1882, 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888,
1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896,
1897, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904,
1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912,
1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920,
1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928,
1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936,
1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944,
1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952,
1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960,
1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968,
1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976,
1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984,
1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992,
1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000,
2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008,
2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016,
2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024,
2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032,
2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040,
2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048,
2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056,
2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064,
2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072,
2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080,
2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088,
2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096,
2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104,
2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112,
2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120,
2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128,
2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136,
2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144,
2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152,
2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160,
2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168,
2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176,
2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184,
2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192,
2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200,
2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208,
2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216,
2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224,
2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232,
2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240,
2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248,
2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256,
2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264,
2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272,
2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280,
2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288,
2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296,
2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304,
2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312,
2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320,
2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328,
2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336,
2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344,
2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352,
2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360,
2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368,
2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376,
2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384,
2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392,
2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400,
2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408,
2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416,
2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424,
2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432,
2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440,
2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448,
2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 245

Грассару Велфалунгу

on 14th Dec 1892

Павлоградско, изр. Добро Снегун, Свергу и
Скору Снадека, Пугарев на вѣсѣ Медведев
Черкес Снадека и Ерени, Кукорев и Српачев

67

А. Миллинскій

Каменецъ. под.

№4

Материалы изданы "Арсенал".

Смешан, Арсенал, 6. Косов, 94,

в Санкт-Петербурге, в 8. Косов,

Область на аппарат Арсенал,

медицина. Г. Косов.

LES CLICHES SONT CONSERVES.

Г. Косов

от Арсенала

69

Медицинская фототрагрия, по-
лученная в г. Крайкравд, в даче
г. Вилкестера, при 2^д медицине: 1-й
коричневой и 2-й черной. Снимок
Отдел Анны Грейс 24 Мая 1892.
на бережке сарая при маскедальной
башне

71

CABINET
NO. 1
PORTRAIT

Усть-Ижора, получившая в 1. Красноуфимск, в дачи
1. Ижора, 2. Ижора, 3. Ижора, 4-5 Ижора Ижор.

Поздравит медицинъ и-ра Дворская и 2-е Грениз-Кидиз
2-е Грениз-Кидиз Серфит ружа ка Кассеръ. Одан и-ра
Грениз.

А. Жилинский

Каменецъ-П.

75

2

Котомасевиц

материаловедческая группа, подгруппа
при марке, как сесть, в довер-
А. Гренинг, в 1. Кассеи-Надобе, в
Гренинг, 1895, в приложении к ма-
гизина. Т. Норинская. Группа Девава.
Дука.

Гренинг

Михай Одарович

of А. Гренинг.

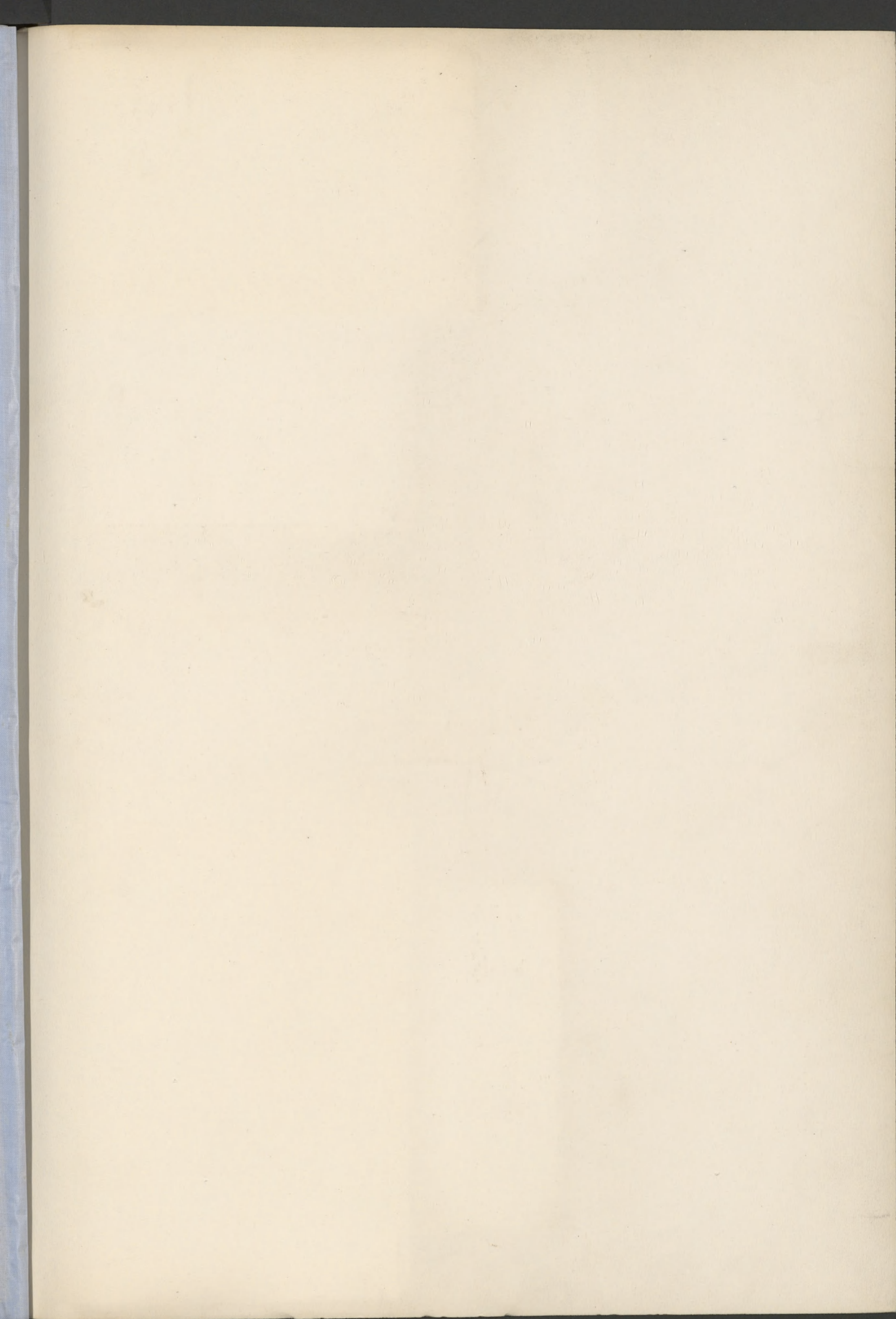
77

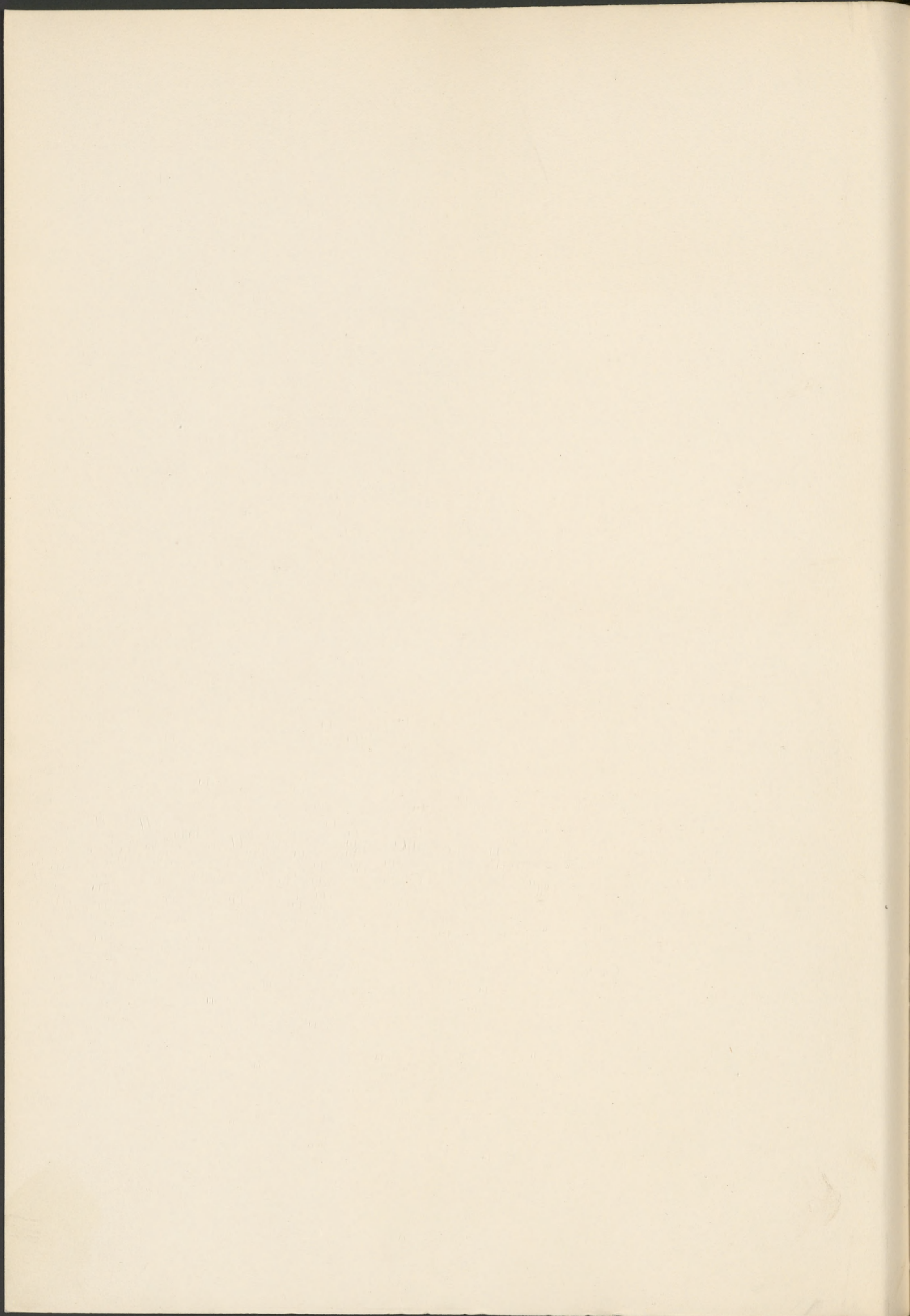

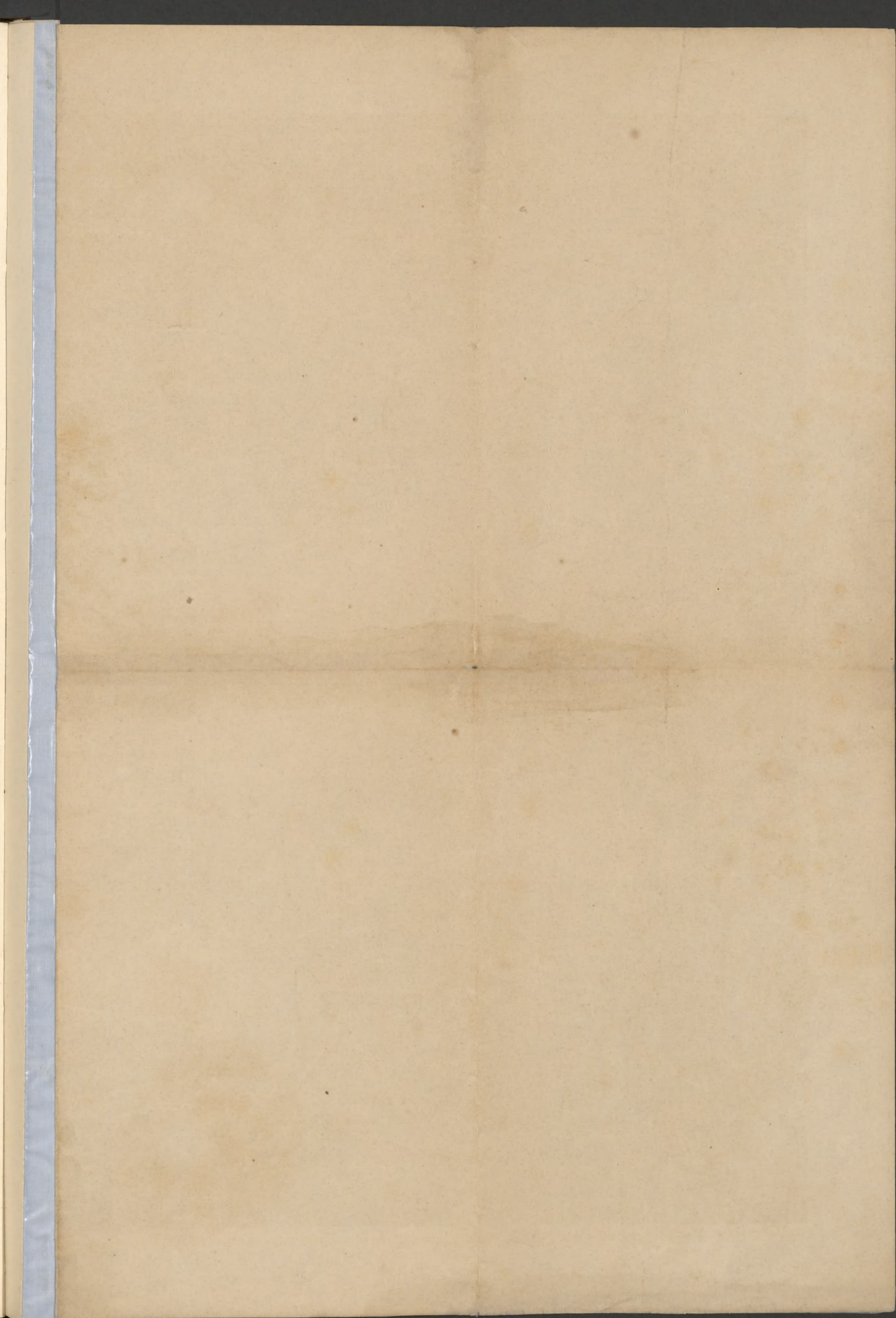

Karol Troceniński
W WARSZAWIE
KRAK. PRZED. 17942

TOWARZYSTWO TATRZAŃSKIE
z siedzibą w Krakowie

przyjęło *Wielmożnego D^{ca} Juliana Ochronowicza*
na posiedzeniu Wydziału odbytym dnia *2° Marca 1877*

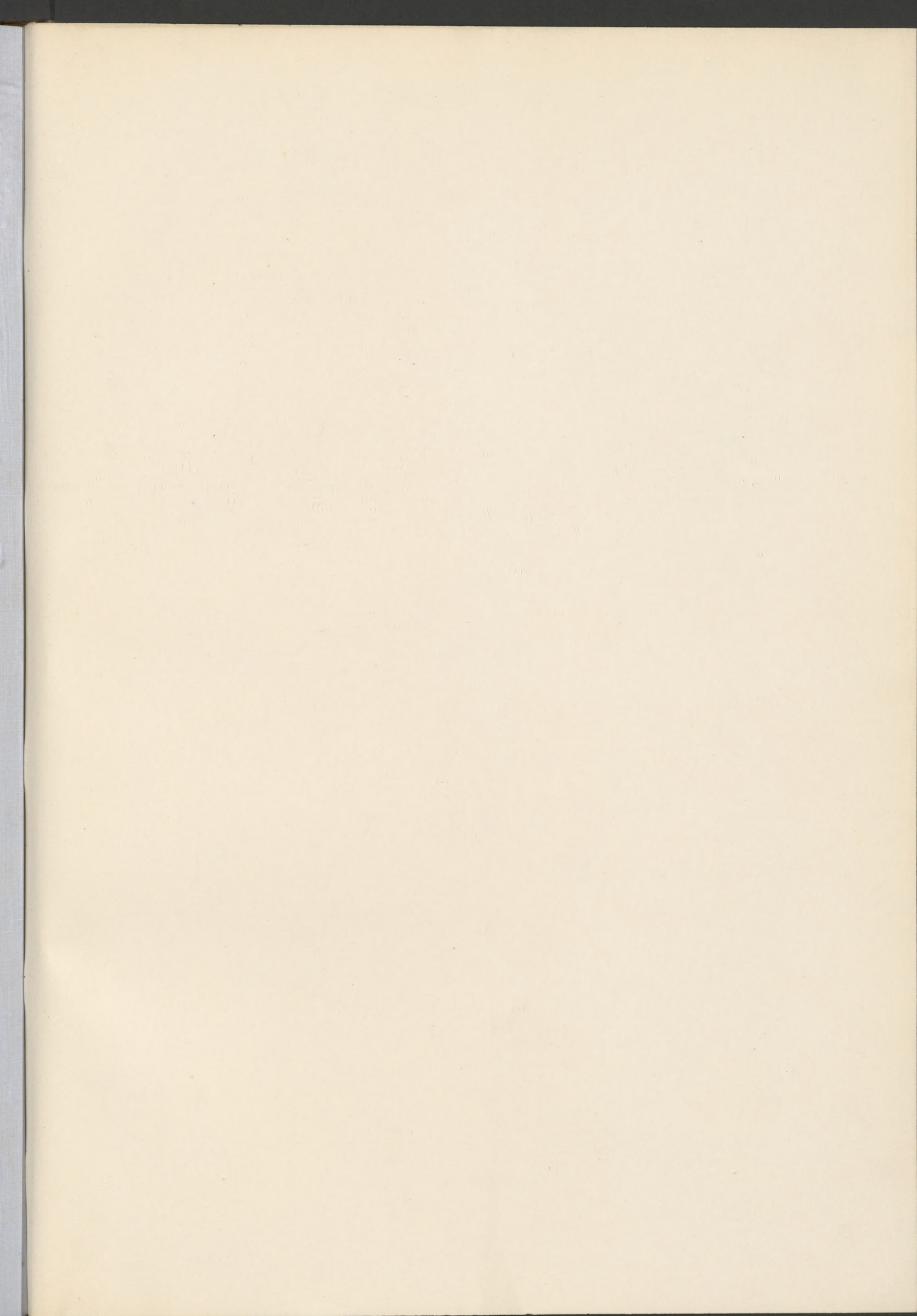
w poczet swoich Członków zwyczajnych.

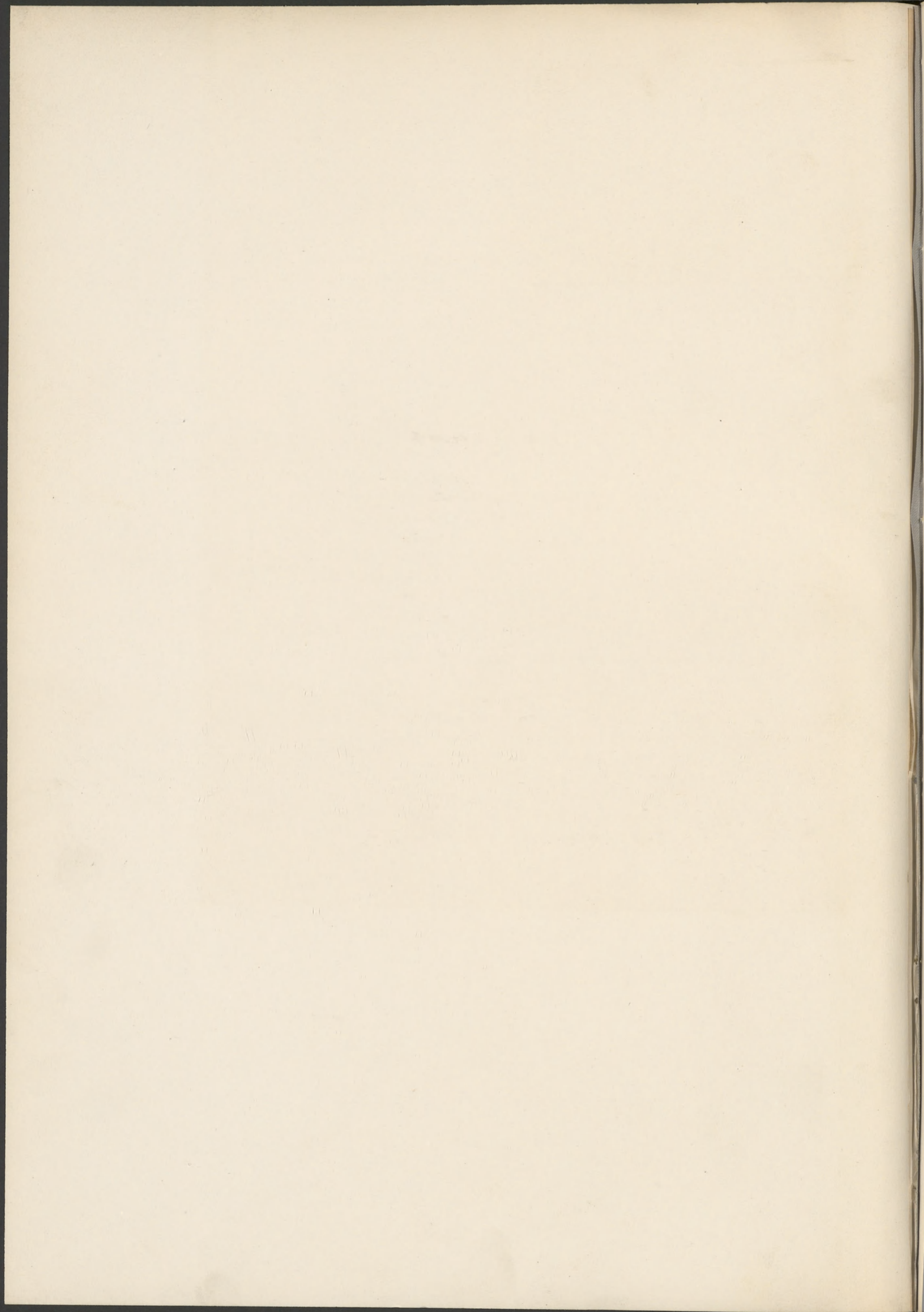
W Krakowie, dnia *2° Marca 1877*

N° 810. Prezes. Sekretarz.
M. Kozłowski *Prus*

Dypteron

83

matin après-midi
Samedi

matin midi

matin après-midi
Lundi

Dimanche

Jeun

Exposition Universelle d'Anvers 1885

CIRCULATION

Carte valable pour deux entrées par jour

M^r

Ochorozmiz

pour

(Aster)

matin après-midi
Vendredi

Jeudi

Mercredi

matin après-midi
Mardi

matin après-midi

matin après-midi

VJ.

Extrait du règlement provisoire.

ART. 5. — Tout demandeur de cartes pour employés est responsable des actes de ceux-ci.

ART. 6. — Tout porteur de carte est tenu de soumettre au contrôle établi aux entrées et d'exhiber sa carte à toute demande d'un agent de la Société.

N. B. Toute carte prêtée sera retirée ; il n'en sera plus délivré.

Nr 3115

6

Rs. 3 Kop. 50 85

W-ny p. Ochowicz Dr. Tł.

wniósł przedpłatę na tygodnik „Gazeta Lekarska“

od 1° Lipca

do 31 Grud. 93

Adres: Włodzimierzka 6

Warszawa dnia 20 Wnieście 1893 r.

Z. H. H. H. H.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

87

MOJE WSPOMNIENIA O Dr JULIANIE OCHOROWICZU Z CZASU
JEGO POBYTU W WIŚLE

Nie bez powodu obrał sobie dr J. Ochorowicz Wiślę na wieloletni ~~rezy~~ w niej pobyt. Te urok jej przyrody, zdrowotność okolicy oraz niczem nie mącona cisza, tak bardzo potrzebna badaczom tajemnic duszy, życia i istoty bytu ~~wążył~~ wszelkiego wogóle sprawiły, że ją sobie wielce upodobał. Pragnął przy tym, by z tych cennych walorów mogli i inni korzystać, pomyślał też o przeobrażeniu Wiśły w letnisko-uzdrowisko.

Ochorowicz osiadł w Wiśle w r. 1898, po uprzednim zaznajomieniu się w niej z etnografem i pisarzem oraz przyjacielem Kelberga, Bogumiłem Hoffem. Po jego śmierci, zakupiwszy kawał ziemi w samym centrum Wiśły, przystąpił od razu do budowy pierwszych willi. Syn zmarłego Hoffa, Bogdan Hoff, kreślił plany budowlane, które następnie Ochorowicz realizował. W ten sposób zaistniały już w r. 1901 w Wiśle trzy wille dla letników: "Sokół", "Placówka" i "Jaskółka". Wiślanie nazywali je "domkami" z powodu ich ładnego wyglądu.

Jako młody chłopak przyglądałem się wznoszeniu wspomnianych budowli, przy czym moją uwagę zwracała szczególnie nieco barczysta postać "brodatego pana", kierującego robotami. Był nim Ochorowicz. Przechodził tam prawie codziennie koło chaty moich rodziców, ale dopiero w r. 1901 miałem sposobność przyjrzenia mu się bezpośrednio z bliska, gdy razem z innym panem, z bródka, był to Belesław Prus, obaj wstawiali się za pewnym podeszłym w wieku biedakiem, nad którym znęcali się dwaj żandarmi dla tego, że był obcym a nie mógł się wylegitymować papierami. Ów biedak zmarł w trzy godziny później w domu moich rodziców, dokąd go przyniesiono.

Przy stawianiu willi Ochorowicz posługiwał się wyłącznie siłami miejscowymi a budulec zakupywał wyłącznie u chłopów. Do robotników zaniedbujących się w pracy, nieposłusznych, albo pijanych odnosił się dość surowo. Po daremnych upomnieniach ich zwalniał ich z pracy, co było przykrą karą ze względu na to, że wówczas miejscowa ludność poza zarobkami w państwowym lesie nie przychodziła do gresza. Teraz dopiero, dzięki Ochorowiczowi znaleźli bezrolni łatwy zarobek, gospodynie zbyt na nabiał a dziewczęta zajęcie w charakterze pomocnic domowych w powstających willach. Zbudował również cegielnię, opalaną bu-

kowym drzewem, z braku ~~kx~~ węgla kopalnianego. Cegły tej używał do stawiania kominów i pieców w willach. Kiedy jednak po paru latach robotnicy po pijanemu w nocy przepalili wyszystką cegłę "na szkliwo", Ocherowicz zamknął przedsiębiorstwo i odtąd sprowadzał cegłę z Goleszowa.

Ponieważ chaty wiślańskie nie posiadały wenczas kominów, dr Ocherowicz postarał się w starostwie powiatowym o nakaz stawiania ich w dymnych chatach położonych w centrum Wisły. Kiedy mój ojciec potrzebował również cegły, poszedłem z nim do Ocherowicza. Siedział przy stole pełnym ^{pac} papierów i nie bardzo był zadowolony z naszego zjawienia się u niego, jednak odniósł się do ojca życzliwie. Kiedy wyraziłem przed nim życzenie, bym mógł otrzymać od niego jaką książkę do czytania, spojrzał na mnie ^{tak} swidrującym okiem, że nie mogłem tego spojrzenia wytrzymać, poczem kazał mi przyjść do niego innym razem, gdyż dziś jest bardzo zajęty.

Tak, Ocherowicz ~~był~~ nigdy nie próżnował, nawet wtedy, gdy samotnie błądził po pagórkach, lub w lesie. Chwilami zatrzymywał się nagle ~~xxxtxxgaxwxrxnaxm~~ i w bezruchu pogrążał się w sobie. Piękne przyrody, aromat lasu i cisza w nim panująca wpływały na niego ~~ka~~ posilające w jego wysiłkach nad zgłębieniem tajemnic przyrody, duszy i niezbadanych dotąd ~~z~~ zagadek życia i istoty bytu. W jednej z takich chwil, a więc pod nieobecność Ocherowicza, gospodyni "Flercia" wprowadziła mnie do jego ~~pracowni~~ z uwagą, żebym zaczekał, aż jej pan ~~prx~~ wróci z przechadzki. Przyjrzałem się wtedy pracowni Ocherowicza, wyposażonej bogato w książki w różnych językach i ~~na~~ najróżniejszego rodzaju przybory kreślarskie, fotograficzne, ~~eksperymentalkne~~ optyczne i inne. W jednym kącie stało ~~pi~~ czarne ~~pi~~ xanino, a w drugim pokoju akumulator oraz mnóstwo tygli w związku z badaniem przez Ocherowicza genetycznego układu pierwiastków. Ponieważ nieobecność uczonego przedłużała się, wizyta moja u niego na tym się skończyła.

W willach "Placówka" i "Sokół" gościli Bolesław Prus i Maria Konopnicka. Z powodu nazwy "Placówka" Ocherowicz nie tylko miał doznać większego kłopotu, ale narazić polskich letników ~~na~~ szykany ze strony władz austriackich. Nazwa ta bowiem zwróciła uwagę miejscowej żandarmerii i nadleśnictwa jako politycznie podejrzana. Aby zaradzić złu, trzeba było udowodnić, że niema ~~ona~~ nic wspólnego z polityką, ale ^{że} nazwane tak willę... ku uczcze-

niu miejscowego kupca M. Retha za ugoszczenie jego/t.j. Ocherowicza/i towarzyszących mu osób „świetnie smakującymi macesami/plackami praśnymi/i doskonałym winem”. Kupiec potwierdził ~~je~~ wobec żądarmów, że istotnie tak ma się rzecz- i sprawa została umorzona.

Zanim Ocherowicz zbudował dla siebie swoją "Ocherowiczówkę" mieszkał w "Jaskółce". W tym czasie spadł z rusztowań przy budowie dwuwieżowej willi "Maja", umieszczonej również w centrum Wisły, w pięknie urządzonej parczku- i złamał rękę ~~lewą~~ oraz parę żeber. Sprowadzonego natychmiast przez B. Hoffa lekarza z Ustronia/w Wiśle nie było wówczas lekarzy/Ocherowicz nie przyjął, oświadczając, że sam potrafi się wyleczyć. Hardość tę należy tłumaczyć tym, że wówczas krajowy świat lekarski zwracał go jako nie pożądanego nowatora w dziedzinie medycyny, a po części też zniechęceniem się do Hoffa z powodu jego opieszałości w wykonywaniu przyjętych na siebie obowiązków odnośnie dalszej rozbudowy letniska. Po odprawie wspomnianego lekarza Ocherowicz ^{do siebie} wezwał ~~znaną~~ mu miejscową kobietę głośną z umiejętności dobrze naprawiania złamanych kości. Po przeszło miesiącu choro-
wania wrócił znów do kontynuowania prac budowlanych.

W r. 1901 wyjechał na zimę do Warszawy, zabierając ze sobą fotografie piękniejszych zakątków Wisły w celu propagowania jej ^{warownego} jako letniska o znakomitych walerach zdrowotnych i wypoczynkowych. Później, kiedy jego współnik w budowie will dla letników, Bogdan Hoff, w związku z bogatym ożenkiem z Janiną z Arnel-dów zaczął wyjeżdżać na pobyty zagranicą, cały ciężar pracy spadł na niego samego. Nie pozostało więc Ocherowiczowi nic innego do uczynienia, jak werbować teraz spośród letników i stałych mieszkańców ochotników do ich udziału w dalszej rozbudowie Wisły.

Stworzywszy warunki dla dalszego rozwoju letniska, pomyślał teraz i o umileniu pobytu w Wiśle coraz liczniej zjeżdżającej tu Polonii spoza zaboru austriackiego. Założył w tym celu razem z innymi osobami w r. 1907 "Stowarzyszenie Miłośników Wisły", mające na celu upiększanie letniska i stwarzanie dogodniejszych warunków pobytu w nim gości sezonowych. Ulepszone z pomocą gminnego urzędu drogą biegnącą około willi, urządzone deptaki obsadzone drzewkami i starano się o czystość letniska. Hoff znów, wysyłał codziennie swoje konie po stacji kolejowej w Ustroniu, skąd bezpłatnie przywoził do Wisły gości letników. Znów w r. 1909 przyczynił się ~~do~~ do założenia w Wiśle koła Macierzy Szkolnej

Ks. Cieszyńskiego, dla którego biblioteki podarował 600 tomów dzieł, przeważnie powieściowych. Koło to zasłużyło się wielce w następnych latach ~~koło~~ podniesienia oświaty i uświadczenia narodowego u Wiślan.

Ochorowicz starał się też o przeciwdziałanie pijaństwu górali wiślańskich. Oczekiwanej pomocy w tej akcji od ówczesnego wójta Wisły, Pawła Raszki, nie otrzymał z tego powodu, że wójt ten był "ferlegerem" wódek arcyksiążęcych w tej wsi i nie był skłonny wyzbyć się otrzymywanych prowizji z tytułu tej czynności.

Ubolewając nad szykanami, którym miejscowa ludność ulegała z woli Komory arcyksiążęcej oraz nadleśnictwa, postanowił stanąć w obronie krzywdzonych, przez co naraził się na wrogość ze strony tych urzędów ~~z których~~ a stronom rozpoczynając ^{swą} walkę w obronie swych praw zapowiedziano utratę pracy w lasach państwowych, zarobkowania furmanką oraz utratę resztek serwitutów. Trzeba było więc raczej wycofać się z tej walki, tym więcej, że sami górale jej zaprzestali. Gdy np. mieli się stawić do sądu razem z Ochorowiczem w sprawie przywrócenia im prawa rybołówstwa w potokach przyległych do ich pól, to dosłownie nikt się z nich w sądzie nie zjawił.

Widząc, że jako budowniczy letniska i jego propagator spełnił sumiennie swój dobrowolnie na się przyjęty obowiązek, oddał się teraz ze zwiększoną gorliwością swoim naukowym dociekaniom, których owocem było m.in. jego "Układ genetyczny pierwiastków". Odwiedzali go tu w jego willi "Ochorowiczówce" uczeni nawet spoza Austrii. Tutaj kontynuował też swoje doświadczenia mediumiczne ze Stanisławą Tomczyk, badania nad promieniami sztywnymi, hipnozą i t.d. Ponieważ o jego doświadczeniach ^{iach} mediumicznych przedostało się coś nieco na zewnątrz, ciemni prostaczkowie zaczęli posądzać go o wdawanie się z "duchami" i "czarami". Bo jakże mogłaby inaczej, ta pani, którą nazywają Stasią, ~~owijać~~ koło kłamki kruche mleczne świece, albo, jak mogły kapelusze, albo inne rzeczy znajdować się naraz w innym, dobrze zamkniętym pokoju, od którego klucz znajdował się w kieszeni doktora? Czy nie wystarczało to by u zabobonnych wieśniaków nie znęcało się na tyle w głowie iżby nie zrodziła się w nich podejrzliwość Ochorowicza o spirytyzm i czarownictwo? Również przenikliwe spojrzenia Ochorowicza podciągali niektórzy z nich pod "zły wzrok", równoznaczny z "urokiem". Rozsądniejsi wiślanie nie wahali się mimo tego rodzaju pogłosek przychodzić do

95

5

niego o poradę lekarską, której udzielał im chętnie i bezpłatnie bez stosowania środków medycznych.

Pierwsze książki wypożyczone ^{przez mnie} od niego do przeczytania były: "O stosunku mózgu do życia duszy" i jego "Skazania" "Spostrzeżenia z dziedziny fizjologii, psychologii i nauk przyrodzonych". W rozmowie ze mną wyraził ubolewanie, że wiślanie nie korzystają z jego biblioteki i że jestem dopiero drugim, który je wypożycza. Na zapytanie dla czego tak jest, odpowiedziałem co tym sędzę, że winę tego odnieść należy do szczucia przeciwko niemu ludności uzależnionej w pracy od nadleśnictwa, do wrogiego nastawienia żandarmerii względem niego oraz ~~możności~~ korzystania bezpłatnie z biblioteki koła M. Szkolnej w której znajdują się także jego dzieła. Poza tym zabobonność prostego ludku wiślańskiego czyni też swoje...

Żałuję bardzo, że na skutek przeniesienia mnie z Wisły na posadę nauczycielską do Cisownicy, kontaktowanie się moje z Ochowiczem było możliwe tylko w czasie ferii szkolnych lub w święta. A kiedy w r. 1916 na moje starania udało mi się powrócić na stałe do Wisły, nie zastałem już w niej Ochowicza. Dowiedziałem się tylko, że po załatwieniu swoich spraw majątkowych pod Warszawą ^{teraz} na wrócić jeszcze do Wisły. ^{Ten} Nagły wyjazd z Wisły Ochowicza ^{z Wisły} przyspieszony został niemiłej niebezpieczeństwem internowania go przez władze austriackie ze względów politycznych. ^{Szalała przecież wojna.} W jego willi pozostawała tylko jego gospodyni, którą upoważnił do wypożyczania mi książek z jego biblioteki. ~~Przez jakiś czas~~ Jednak po jego śmierci w Warszawie wyjechała i ona z Wisły, a willą miał opiekować się W.W. Niestety dopuścić on do tego, że pastarze z pobliza wtargnęli przez okna do biblioteki Ochowicza i splądrowali ją w części, reszcie zaś książek i przyborów groziło zajęcie przez komornika z tytułu zaległych podatków ciążących od roku na realności. Wtedy dla uratowania ~~tych~~ książek Ochowicza sprzedawałem krowę otrzymaną od matki i za uzyskaną kwotę 1300 K austriackich zakupiłem resztę książek tuż przed wystawieniem ich "na bęben". Przy tym doznałem przykrego zawodu, bo kiedy potem w kilka godzin po złożeniu tej kwoty na ręce W.W. jako opiekuna wszystkich pozostałości po Ochowiczu zjawiłem się u niego w "Ochowiczówce", to zastałem go wynoszącego książki z zapłaconej już przeze mnie biblioteki. Na mój sprzeciw, oświadczył, że wynosi "tylko swoje książki", które ^{zostawia} zostawił tam na półkach. Co zrobił z tyglami i różnymi innymi przedmiotami - tego nie dowiedziałem się.

Z tego co zdążyłem uratować w wyżej przytoczony sposób uszczupliły jeszcze w części stosunki zaistniałe i w tych stronach podczas inwazji hitlerowskiej. By nie dopuścić do zajęcia moich książek razem z książkami po Ochrowiczu, ukrywałem je kolejno w różnych miejscach, w końcu pod węglem w piwnicy, przez co, niestety, niektóre zbutwiały a inne uległy zdekompletowaniu podczas pośpiesznego przenoszenia wszystkich nocami z miejsca na miejsce.

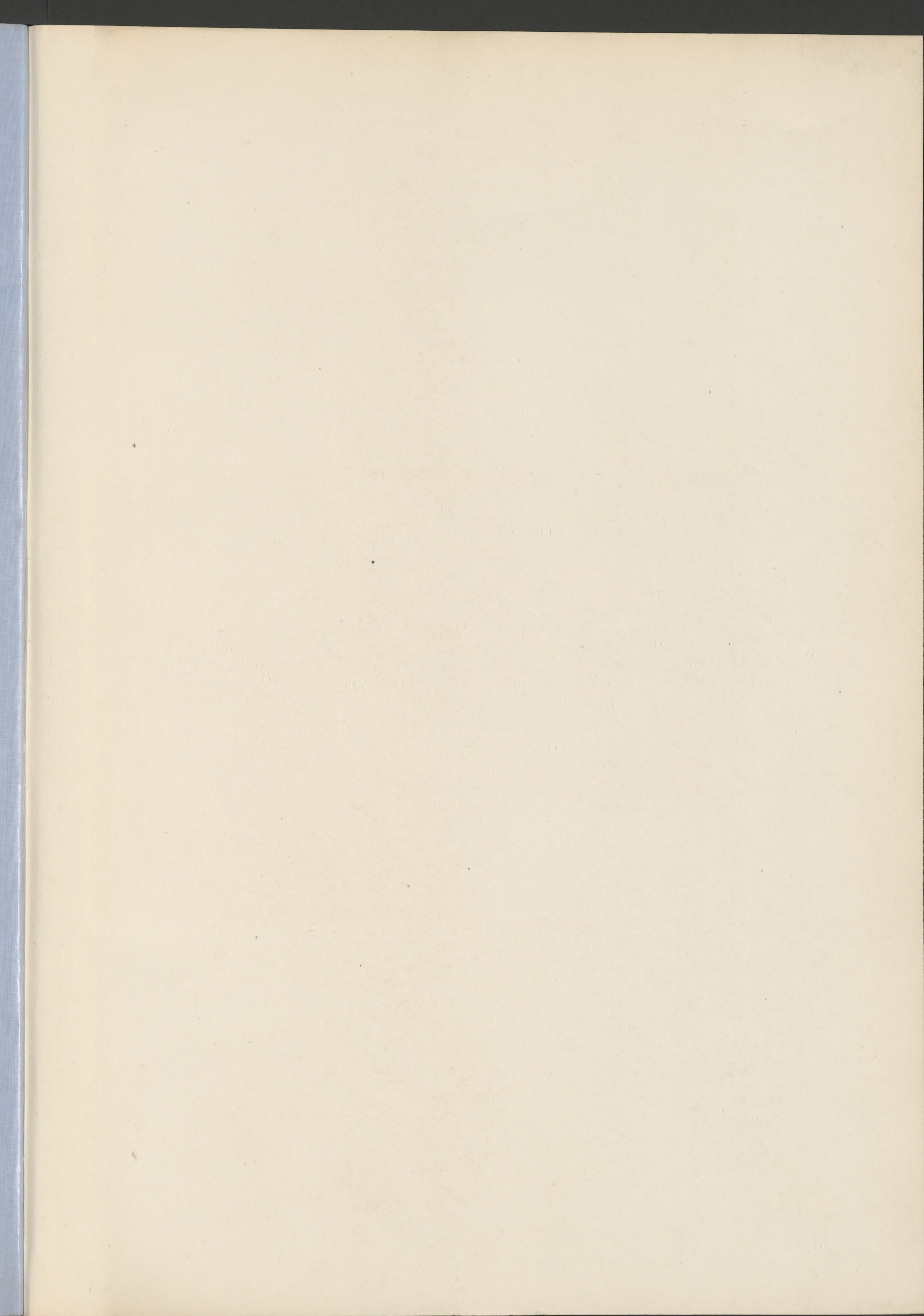
Mimo wszystko cieszę się, że udało mi się uratować po Ochrowiczu przynajmniej część jego książek i rękopisów.

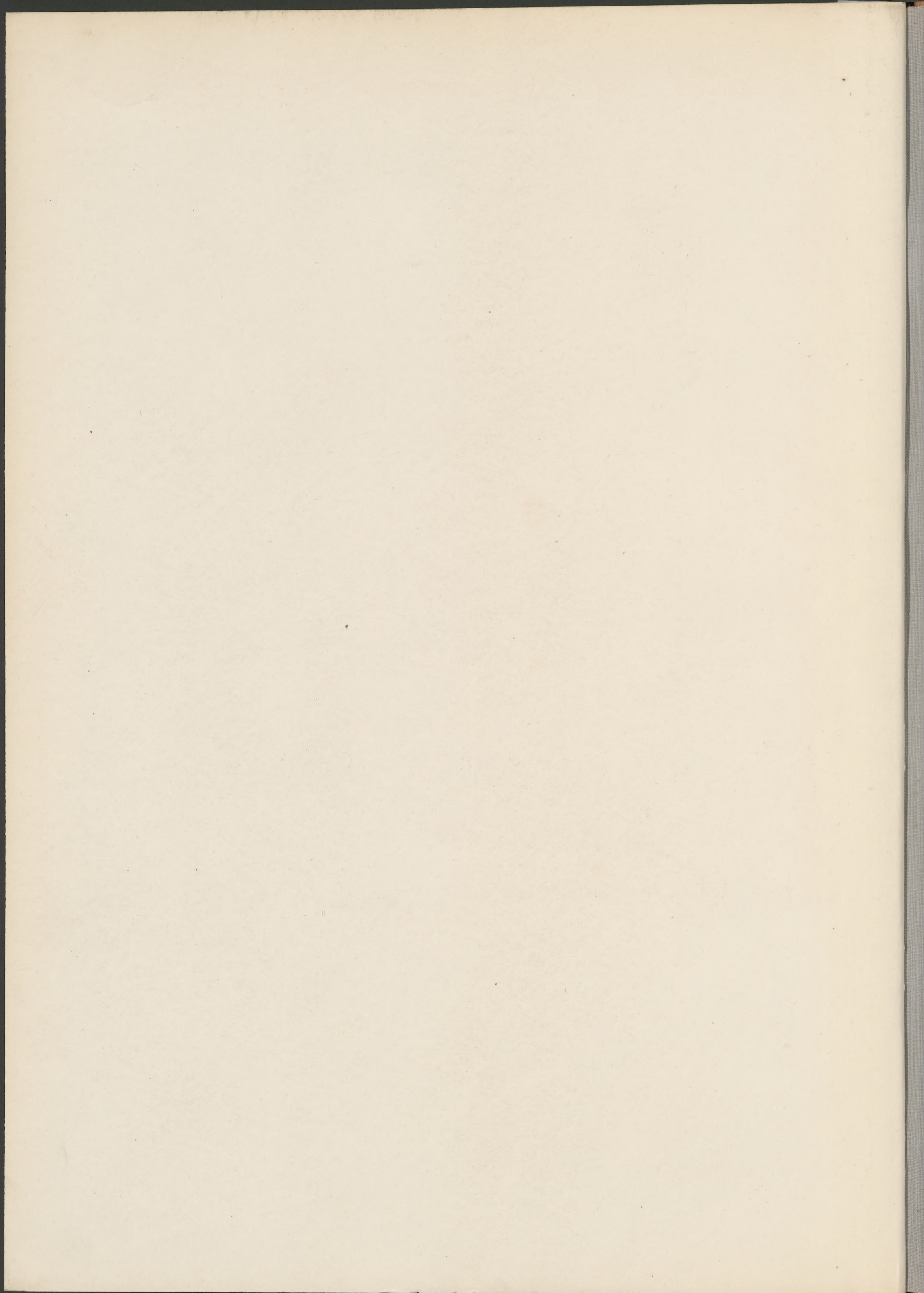
"Ochrowiczówka stoi jeszcze, ale ogołocona jest z werand, na których letnimi wieczorami spędzał nasz wielki uczony i badacz wolne chwile na rozmowach z uczonymi, a także ze swoim serdecznym przyjacielem Bolesławem Prusem. A jaki będzie dalszy los dalszy tego cennego zabytku, tej kuźni wiedzy - nie wiadomo.

Antony Tolzowski,
— Włsa, l.d. 1144. —

[Faint, mostly illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

Oprawa i desu Majstrak
16 IV 1968.

